

CITOVÁNÍ KARTOGRAFICKÝCH DOKUMENTŮ

PRÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CITOVÁNÍ KARTOGRAFICKÝCH DOKUMENTŮ

CHICAGSKÝ STYL A ISO 690

Druhé přepracované vydání
První české vydání

Christine Kollenová
Wangyal Shawa
Mary Larsgaardová

PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Praha 2023

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Kollen, Christine

Citování kartografických dokumentů : chicagský styl a ISO 690 / Christine Kollenová, Wangyal Shawa, Mary Larsgaardová ; české vydání z anglického originálu Cartographic citations ... připravily Eva Novotná, Martina Musilová, Michaela Alijonov Hametová a Sabina Jůnová. -- První české vydání.

-- Praha : Knihovna geografie, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy : Národní knihovna České republiky, 2023. -- 1 online zdroj

Název předlohy překladu: Cartographic citations

Převážně přeloženo z angličtiny -- Terminologický slovník. -- Obsahuje bibliografii a bibliografické odkazy

ISBN 978-80-7050-785-8 (Národní knihovna České republiky ; online ; pdf)

* 084 * 001.811 * 006.32 * (035) * (048.8:082)

- kartografické dokumenty
- bibliografické citace
- mezinárodní normy a standardy
- příručky
- kolektivní monografie

00 - Věda. Všeobecnosti. Základy vědy a kultury. Vědecká práce [12]

České vydání z anglického originálu Cartographic citations: a style guide připravily Eva Novotná, Martina Musilová, Michaela Alijonov Hametová a Sabina Jůnová

Lektorovali:

RNDr. Tomáš Grim, Ph.D.

PhDr. Linda Jansová, Ph.D.

1. vydání

Copyright © 2010 by the American Library Association

All rights Reserved except those which may be granted by Sections 107 and 108 of the Copyright Revision Act of 1976

© Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Knihovna geografie, 2023

© Národní knihovna České republiky, 2023

ISBN 978-80-7050-744-5 (brožováno)

ISBN 978-80-7050-785-8 (online ; pdf)

Obsah	
Předmluva k českému vydání.....	5
ÚVOD.....	8
VYSVĚTLENÍ JEDNOTLIVÝCH PRVKŮ CITACÍ.....	11
PRÍKLADY CITACÍ V CHICAGSKÉM STYLU.....	14
I. Rukopisné mapy.....	14
A. Staré a novodobé mapy.....	14
B. Mapa v diplomové nebo disertační práci.....	15
II. Tištěné kartografické dokumenty.....	16
A. Samostatné mapy na listu.....	16
B. Mapa v knize.....	17
C. Mapa v článku v periodiku.....	17
D. Mapy v edicích – národní topografické edice.....	18
E. Mapy v edicích – ostatní.....	19
F. Mapové edice jako celek.....	20
G. Profil nebo řez.....	20
H. Diagram.....	21
I. Pohled z ptáčích perspektivy.....	21
J. Faksimile nebo reprodukce.....	21
III. Atlasy.....	22
A. Atlas.....	22
B. Mapa v atlasu.....	22
IV. Trojrozměrné modely.....	23
A. Model reliéfu.....	23
B. Glóbus.....	23
V. Snímky dálkového průzkumu.....	23
A. Letecké snímky.....	23
1. Samostatné fotografie a fotografie ze série leteckých snímků.....	23
2. Edice leteckých snímků jako celek.....	24
B. Satelitní snímky.....	24
VI. Počítačové soubory prostorových dat.....	25
A. Satelitní snímky.....	25
B. Program pro tvorbu map.....	25
C. Geoprostorová data.....	26
D. Statická mapa na webové stránce.....	26
E. Interaktivní mapa vytvořená na webových stránkách.....	27
F. Mapy v reálném čase na webových stránkách.....	27

PŘÍKLADY CITACÍ V ISO 690.....	28
Úvodní poznámka.....	28
I. Rukopisné mapy.....	30
A. Staré a novodobé mapy.....	30
B. Mapa v diplomové nebo disertační práci.....	31
II. Tištěné kartografické dokumenty.....	32
A. Samostatné mapy na listu.....	32
B. Mapa v knize.....	33
C. Mapa v článku v periodiku.....	34
D. Mapy v edicích – národní topografické edice.....	35
E. Mapy v edicích – ostatní.....	36
F. Mapové edice jako celek.....	36
G. Profil nebo řez.....	37
H. Diagram.....	37
I. Pohled z ptačí perspektivy.....	38
J. Faksimile nebo reprodukce.....	39
III. Atlasy.....	40
A. Atlas.....	40
B. Mapa v atlasu.....	41
IV. Trojrozměrné modely.....	42
A. Model reliéfu.....	42
B. Glóbus.....	42
V. Snímky dálkového průzkumu.....	43
A. Letecké snímky.....	43
1. Samostatné fotografie a fotografie ze série leteckých snímků.....	43
2. Edice leteckých snímků jako celek.....	43
B. Satelitní snímky.....	44
VI. Počítačové soubory prostorových dat.....	44
A. Satelitní snímky.....	44
B. Program pro tvorbu map.....	45
C. Geoprostorová data.....	45
D. Statická mapa na webové stránce.....	46
E. Interaktivní mapa vytvořená na webových stránkách.....	46
F. Mapy v reálném čase na webových stránkách.....	47
Slovník pojmů.....	48
Použitá literatura.....	50

Předmluva k českému vydání

Následující druhé přepracované (první české) vydání příručky *Cartographic citations: a style guide* od Christine Kollenové, Wangyala Shawy a Mary Larsgaardové, které upravila Knihovna geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy¹, je určeno jak studentům vysokých či středních škol, tak odborníkům z nejrůznějších vědních oborů či široké laické veřejnosti, tedy všem, kteří potřebují správným a jednotným způsobem citovat kartografické dokumenty. České vydání je iniciativou PhDr. et Mgr. Evy Novotné, Ph.D., která se pro něj rozhodla díky své spolupráci s organizací ALA MAGIRT (Map & Geospatial Information Round Table). Pro české uživatele byl připraven rozšířený překlad, který vychází pod názvem *Citování kartografických dokumentů: Chicagský styl a ISO 690*.

Ohledně terminologie v oblasti citování panují v českém prostředí mnohdy nejasnosti. V anglicky mluvícím prostředí je běžně užíváno výrazů „bibliographic reference“ a „citation“. Při překladu do českého jazyka bývají často zvoleny výrazy „bibliografický odkaz“ a „citace“. Častá je však interpretace, kdy anglický výraz „citation“ bývá v českém jazyce označován jako „odkaz“ (typicky krátká poznámka v textu) a výraz „reference“ je překládán jako „citace“ (podrobný záznam citovaného dokumentu). V rámci této příručky bylo pracováno s významem „citation“, který představuje celý a podrobný záznam (bibliografickou citaci) určitého dokumentu, jak jej znají uživatelé například z generátorů „citací“ v rámci nejrůznějších katalogů či databází.

Předkládaná příručka by se dala rozdělit na dvě základní části. První část včetně úvodu příručky, vysvětlení jednotlivých prvků citací a závěrečného slovníku pojmů je překladem původního amerického dokumentu *Cartographic citations: a style guide*. Tato část se věnuje pouze chicagskému stylu (Chicago style) či obecným informacím k citování kartografických dokumentů. Druhá část obsahuje nově vytvořené příklady citací dle anglicky psané normy ISO 690:2021 (4. vyd.). Jelikož 4. vydání normy ISO 690 nebylo dosud přeloženo do češtiny, mohou se v budoucnosti některé výrazy mírně lišit.

¹ Autorky úprav – Bc. Martina Musilová (překlad), PhDr. et Mgr. Eva Novotná, Ph.D. (námět, příklady v ISO 690 a korektury), Mgr. Michaela Alijonov Hametová (předmluva k českému vydání, příklady v ISO 690, korektury), Bc. Sabina Jůnová (korektury).

Při bližším průzkumu a rešeršní činnosti na téma citování kartografických dokumentů v české praxi se ukázalo, že k tomuto tématu chybí podrobné informace. Většina citačních příruček se zabývá pouze interpretací normy ISO 690, např. (Biernátová, 2011) a kartografické dokumenty bývají zmíněny pouze okrajově. Objevují se také online příručky, které reflektují citace specifických dokumentů dle ISO 690 (Zatloukalová, 2020). Ani v nich ale není k dispozici dostatečný počet ani rozmanitost příkladů. Právě tento problém se snaží řešit námi předkládaná příručka.

Původní anglicky psaná varianta příručky určená pro americké vědecké instituce se soustředila pouze na citování prostřednictvím chicagského stylu. Ten vychází z příručky *The Chicago manual of style*, která se může pochlubit již 17. vydáním² (The University of Chicago, 2017). Chicagský styl je zejména ve Spojených státech amerických velmi oblíbený, protože poskytuje dostatečné množství informací k rychlé a přesné identifikaci citovaného zdroje. Tzv. chicagský styl se nezabývá pouze citováním, ale i redakční praxí, gramatikou či formátováním textu. V české citační praxi se však užívá jen výjimečně. Proto bylo rozhodnuto, že tato citační příručka bude opatřena i vzory a příklady citací dle normy ČSN ISO 690: *Informace a dokumentace: Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů* (3. vydání) (Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011). Citační norma poskytuje množství vzorů pro tvorbu bibliografických citací nejrůznějších druhů dokumentů a je jednou z nejvyužívanějších v České republice. Vzory citací a jejich příklady byly následně revidovány dle nově vydaného čtvrtého vydání mezinárodní normy *ISO 690: Information and documentation – Guidelines for bibliographic references and citations to information resources* (International Organization for Standardization, 2021). Pokud jde o interpunkci a typografii, doporučuje norma ISO 690 především zachovat jednotný způsob zápisu v rámci jednoho díla. Norma stanovuje pouze povinnost přehledně oddělit jednotlivé prvky citace právě interpunkcí či změnou řezu písma. Interpunkce a typografie uvedená v rámci normy ISO 690 je pouze ilustrativní a není nijak závazná (na

2 První vydání pochází z roku 1906 a vzniklo na základě dokumentu vydavatelství Chicagské univerzity.

rozdíl od chicagského stylu, kde je nutné dodržovat předepsanou interpunkci i typografii).

Přestože třetí vydání normy ISO 690 obsahuje odstavec věnovaný citování kartografických dokumentů, nachází se v ní pouze několik konkrétních příkladů. V červnu roku 2021 vydala International Organization for Standardization čtvrté vydání normy ISO 690, jejíž převzetí do soustavy ČSN a překlad do českého jazyka se očekává během roku 2022. Kartografické dokumenty, kterým je v normě věnována krátká kapitola 8.6, zde dostaly větší prostor ve smyslu konkrétních prvků citace či příkladů pro elektronické kartografické zdroje. Je doporučeno využívání perzistentních identifikátorů, permanlinků či standardních identifikátorů fyzických osob (např. ISNI, tj. International Standard Name Identifier, či ORCID, tj. Open Researcher and Contributor ID). V citacích kartografických dokumentů má také nově být uváděn i jejich rozměr v milimetrech.

Kartografické dokumenty jsou velmi různorodé – od klasických map a mapových edic, přes rukopisné archiválie, glóby, diagramy, profily či trojrozměrné modely reliéfu, až po satelitní snímky, geoprostorová data či interaktivní mapy přístupné online. V některých případech (rukopisné mapy či staré kartografické tisky) se zpracování citace blíží pravidlům pro zpracování archiválií. Jindy se citace kartografických dokumentů velmi podobají citacím elektronických informačních zdrojů (interaktivní mapy dostupné online či geoprostorová data). Navíc jsou mnohdy zpracovávány velmi specifické matematické údaje, které jiné typy dokumentů neuvádí (měřítko, fyzické rozměry, kartografické zobrazení, orientační a referenční systémy, spektrální charakteristiky senzorů, údaje o satelitních systémech a informace o oblačnosti).

Následující příručka se tak snaží doplnit stávající deficit, pokud se týká praktických doporučení pro citování kartografických dokumentů v českém prostředí, a předkládá uživatelům celou řadu podrobných příkladů a informací k citování kartografických dokumentů.³

3 Vaše náměty k doplnění či opravám jsou vítány. Sdělte nám je prosím prostřednictvím emailu na: michaela.hametova@natur.cuni.cz.

ÚVOD

Od publikování prvního vydání *Cartographic citations: a style guide* (Chicago: American Library Association, 1992) vznikl nespočet nových webových stránek souvisejících s kartografickými dokumenty. S příchodem interaktivních webových stránek s mapami – uveďme např. Google Maps, Google Earth, MapQuest nebo Microsoft Virtual Earth – s mapami aktivně pracuje široká veřejnost. První vydání poskytlo vynikající návod pro citování kartografických dokumentů, jako jsou tištěné mapy, trojrozměrné modely, snímky dálkového průzkumu Země, diagramy, glóby, profily, průřezy, pohledy z ptáčích perspektivy a atlasy, zahrnovalo také některé elektronické kartografické dokumenty, například satelitní snímky, programy pro práci s geoprostorovými daty nebo mapy vytvořené z geoprostorových dat. Citujme z prvního vydání: „Jelikož se mapy staly běžnou součástí každodenního života i výzkumné činnosti, vznikla zásadní potřeba tyto kartografické dokumenty správně a důsledně citovat.“

Toto druhé vydání poskytuje návod k citacím elektronických kartografických dokumentů, které se začaly objevovat po prvním vydání, jako jsou geoprostorová data, programy pro tvorbu map, statické mapy z webu, interaktivní mapy a mapy v reálném čase. Jedná se tedy o velmi potřebné doplnění literatury zabývající se citováním. Stejně jako u prvního vydání je důležité si uvědomit, že většina kartografických dokumentů se vydává v edicích (jako jsou série topografických map nebo leteckých snímků) a právě identifikace edice je velmi podstatnou součástí bibliografické citace.

V průběhu let byla napsána celá řada citačních příruček, z nichž mnohé se zabývají internetovými zdroji. První vydání se zaměřilo na obecný přehled stylu a poskytlo návod ke zpracování citací kartografických dokumentů.

Většina všeobecných citačních návodů a příruček stylu buď neobsahuje žádné informace ke kartografickým dokumentům, nebo poskytuje pouze návod, jak citovat samostatnou mapu nebo mapu jako obrázek v článku či v knize. Opětovně byla provedena analýza příruček zmíněných v prvním vydání s cílem zjistit, zda

některé z těchto titulů nebyly aktualizovány a zda neobsahují pokyny pro citování kartografických dokumentů. Zjistili jsme, že byly aktualizovány následující tituly: *The Chicago Manual of Style* (15. vyd., Chicago: University of Chicago Press, 2003), *Form and Styles: Theses, Reports, Term Papers od Campbella* (8. vyd., Boston: Houghton Mifflin Company, 1990) a od Kate Turabianové *A Manual for Writers of Term Papers, Theses, and Dissertations* (7. vyd., Chicago: University of Chicago Press, 2007). Jak bylo uvedeno již v prvním vydání, tato díla neuvádějí žádné pokyny pro citování kartografických dokumentů. *The MLA Handbook for Writers of Research Papers* (7. vyd., NY: Modern Language Association of America, 2003) poskytuje jen několik návodů – jeden pro samostatné tištěné mapy a druhý pro statické webové mapy. *The Complete Guide to Citing Government Documents* od Diane L. Garnerové (3. vyd., Bethesda, MD: Congressional Information Service, Inc., 2002) obsahuje návod, jak by měly být citovány mapy, ale týká se pouze map zveřejněných státní správou. Zahrnuje však také oblast citačních pravidel pro datové soubory na hmotných nosičích (například DVD) a na webu, které se při aktualizaci této příručky ukázaly jako velmi užitečné. Norma *American National Standard for Bibliographic References, ANSI/NISO Z39.29-2005* (Bethesda, MD: NISO, 2005) se věnuje samostatným tištěným mapám v přílohách, obsahuje však jen jeden příklad.

Byly zkontrolovány také příručky stylu a citování, jež vyšly až po prvním vydání této příručky. Pro citování kartografických dokumentů přináší tyto nové příručky: *Cite Right: A Quick Guide to Citation Styles – MLA, APA, Chicago, the Sciences, Professions and More* od Charlese Lipsona (Chicago: University of Chicago Press, 2006) a *Electronic Styles: A Handbook for Citing Electronic Information* od Xii Liové a Nancy B. Cranové (2. vyd., Medford, N. J.: Information Today, Inc., 1996). Příručka *Cite Right* poskytuje návod pro mapy v podobě ilustrace v časopisech a mapy na internetu. Publikace *Electronic Styles* nabízí návod pro mapy vytvořené v databázi (PC Globe), byť takový návod obsahovalo již první vydání příručky *Cartographic citations: a style guide*.

Byl proveden také průzkum informačních zdrojů na webu

s cílem zjistit, zda jsou k dispozici online příručky pro citování map. Na internetu tak byly nalezeny tři návody, jak citovat mapy: *Citing Maps* z North Carolina State University Library (<http://www.lib.ncsu.edu/maps/citingmaps.html>, navštíveno 2. ledna 2009); *Citing Maps* autorky Deborah Carter Peoplesové z Ohio Wesleyan University Library (<http://library.owu.edu/citing222.html>, navštíveno 2. ledna 2009); a *Guide to Citing Maps & Atlases* (Reeds, 2009) z McMaster University Library (<http://library.mcmaster.ca/maps/mapcite.htm>, navštíveno 2. ledna 2009). Všechny tyto tři webové stránky odkazují na první vydání naší příručky, ale poskytují také návod k jiným elektronickým kartografickým dokumentům: statickým digitálním mapám, interaktivním mapám, mapám v reálném čase, mapám vytvořeným pomocí softwarových prostředků geografického informačního systému (GIS) a mapám ve formátu shapefile⁴ generovaným z datové sady GIS.

Jak je uvedeno již v prvním vydání: „Tato příručka je určena k použití ve spojení se standardním citačním návodem a má čtenáři poskytnout konkrétní příklady citací kartografických dokumentů. Byly dodrženy obecné pokyny pro citování podle The Chicago Manual of Style, zejména tam, kde se návody lišily. Uvádíme příklady citací pro běžné typy map a dalších kartografických dokumentů, přičemž nejprve je vždy uveden základní tvar pro každou skupinu. Základní tvar popisuje správné umístění jednotlivých prvků citace a interpunkci mezi nimi. Názvy jsou psané kurzívou, ale správně je také podtržení. Jednotlivé prvky citace by měly být opisovány přímo z názvu a dalších údajů na mapě. Některé kartografické dokumenty, jako jsou snímky [dálkového průzkumu] a ... [geoprostorová data], mají jen zřídka oficiální názvy; v takovém případě je vhodné stručně a výstižně popsat oblast a předmět (je-li nějaký) a do hranaté závorky uvést, že se nejedná o skutečný název díla. Prvky, které se na citované mapě nenacházejí a které nelze odvodit, by v citaci neměly být uvedeny. ...“ Po tomto úvodu následuje vysvětlení a popis jednotlivých prvků citace.

4 Shapefile je název jednoho z neznámějších formátů vektorových dat, který byl vyvinut firmou ESRI (Holman, 2014).

VYSVĚTLENÍ JEDNOTLIVÝCH PRVKŮ CITACÍ

Autor: fyzická nebo právnická osoba odpovědná za mapu; запиš-
te tak, jak je uvedeno na mapě. V závorkách může být uve-
den název země, je-li to nutné k rozlišení jména korporace.
Tvar autorova jména lze odvodit ze souboru autorit Library
of Congress; <https://authorities.loc.gov>.⁵

Sbírka, písemnosti nebo záznamy⁶: „písemnostmi“ jsou ob-
vykle myšleny dokumenty vytvořené jednotlivci nebo rodina-
mi; „záznamy“ se týkají dokumentů vytvořených právnický-
mi osobami nebo vládami a „sbírky“ odkazují na dokumenty
a záznamy shromážděné sběratelem. Uveďte příslušná data
o lokaci v rámci kolekce, například číslo krabice, složky nebo
kontejneru.

Datum: rok prvního oficiálního vydání – ten se může lišit od
roku tisku a od roku, z něhož pocházejí informace uvedené
na mapě. Pokud jsou k dispozici všechna tři data, uveďte
v názvu rok, ke kterému se informace na mapě vztahují,
a datum tisku vložte za datum vydání (např. 1988, vytiště-
no 1991). Při citování celé edice uveďte roky vydání prvního
a posledního listu oddělené pomlčkou (např. 1960–1968). Po-
kud je edice neúplná, uveďte pouze datum vydání prvního
listu a za ním pomlčku. Pokud přesné datum není uvedeno,
mělo by být v hranatých závorkách uvedeno datum přibližné,
za ním pak následuje otazník nebo před ním je cca. Pokud
není k dispozici přesné datum a nelze poskytnout přibliž-
né datum, mělo by být datum nahrazeno [b. r.]. U snímků
by mělo být uvedeno datum, kdy byly snímky původně shro-
mážděny, nikoliv datum reprodukce.

Datum přístupu: datum, kdy jste navštívili webový zdroj.

Datum vytvoření: datum a čas vytvoření mapy v reálném čase.

5 V českém prostředí ze Souboru národních autorit Národní knihovny ČR: <https://aleph.nkp.cz/cze/aut>.

6 V Česku jsou pro archivy závazná: WANNER, Michal. Základní pravidla pro zpracování archiválií. Praha, 2015.

Vydání: zapisujte tak, jak je uvedeno na mapě; lze použít standardní zkratky. U snímků, u nichž byla provedena revize, uveďte datum jejich zveřejnění i datum revize.

Lokace/místo: pokud jsou údaje o uložení dokumentu (repozitáři) nejasné, podle potřeby uveďte město, zemi nebo region.

Značka přiřazená knihovnou: jedinečné číslo přiřazené dokumentu; může to být signatura nebo přírůstkové číslo.

Název místa uložení: instituce, která uchovává sbírku, písemnost nebo záznamy.

Počet listů: popisujete-li mapovou edici, uveďte počet listů v edici, pokud je to důležité. Pokud je edice neúplná, uveďte počet dostupných listů a za něj označení [neúplné].

Místo vydání: napište tak, jak je uvedeno na mapě. Pokud místo vydání není uvedeno, ale je známo nebo se dá odvodit, uveďte jej v hranatých závorkách.

Výrobce: запиšte tak, jak je uvedeno v souboru nebo v programovém balíčku.

Nakladatel: запиšte tak, jak je uvedeno na mapě.

Rozlišení: запиšte tak, jak je uvedeno v souboru (může být uvedeno i v metadatech).

Měřítko: запиšte tak, jak je uvedeno na mapě. Pokud je použito několik stupnic, například u souboru map, uveďte „Měřítko různá“. Pokud měřítko není uvedeno a nelze jej snadno odvodit, použijte frázi „Měřítko neuvedeno“.

Edice: pokud je mapa součástí edice, uveďte název edice a příslušný identifikátor či pořadové číslo.

Název: opište přímo z mapy. Pokud není k dispozici, měl by být

uveden v hranatých závorkách alespoň přibližný název. Pokud název nezahrnuje geografickou oblast mapy, může být uvedena v hranatých závorkách za názvem. Názvy leteckých snímků by měly vždy zahrnovat geografickou oblast, případně je vhodné uvést ji alespoň v hranatých závorkách. Za cizojazyčným názvem může následovat jeho překlad vložený do hranatých závorek.

PŘÍKLADY CITACÍ V CHICAGSKÉM STYLU⁷

I. Rukopisné mapy

A. Staré a novodobé mapy

Základní tvar

Autor. „Název“. Měřítko. Datum. Sběrka, záznamy nebo písemnosti, ke kterým rukopis patří. Místo uložení, lokační značka. Značka přiřazená knihovnou.

Příklady citací

Brown, S. H. „Sketch of the Battle Field of Fredericksburg“. Měřítko 1 : 44 000. 13 Dec. 1862. Civil War Map #550. Geography and Map Division, Library of Congress. G3884. F7S5 1862. B7 Vault.

Carlin, Robert M. „Copy of a Map of Burlington [Vermont] to its Original Boundaries From Actual Survey“. Měřítko 1" = 20 chains. 1798, kopie [189?]. Special Collections Dept., Bailey/Howe Library, University of Vermont, Burlington. Map Collection 643.919/1798.

[Hoag & Associates, Inc.]. „Plan of Camp Lots At Mouth of River, Burlington, Vermont Now or Formerly Owned by Charles Croucher & Rose Poirier“. Měřítko 1" = 30 ft. August 1957. File No. 3669. Hoag Files, Carton 17, Poirier File. Special Collections Dept., Bailey/Howe Library, University of Vermont, Burlington.

Johnson, John. „Burlington, Sketch from Winooski River to Lake Champlain“. Měřítko neuvedeno. 10 Nov. 1841. John Johnson Papers, Carton 5, folder 192. Special Collections Dept., Bailey/Howe Library, University of Vermont, Burlington.

⁷ Při překladu jednotlivých citací, byly v originále (v jazyce dokumentu či jazyce instituce, v jejichž sbírkách/fondech je dokument uložen), ponechány oficiální názvy a jména, či délkové jednotky. Hodnoty jednotlivých údajů byly ponechány v originále. Překládány do českého jazyka byly „názvy údajů“, jako např. měřítko, strana či pásmo. Americké uvozovky „ „ byly nahrazeny českými „ “.

Wintersmith, Charles. „Plan of Ticonderoga and Mount Independence, Including Mount Hope, and shewing the Rebel Works and Batteries, as they were when His Majesty's Troops took Possession of them on the 6th July 1777". Měřítko 3" = 1 600 ft. [1777]. Special Collections Dept., Bailey/ Howe Library, University of Vermont, Burlington. Map collection 647.98/1777.

„Proposed Line of Operations from Sabine Pass to Galveston Sept. 1863.“ Měřítko neuvedeno. [1863]. Maj. Gen. Nathaniel Prentice Banks Papers, container 76. Manuscript Division, Library of Congress.

B. Mapa v diplomové nebo disertační práci

Základní tvar

Autor mapy, pokud se liší od autora diplomové nebo disertační práce. „Název mapy“. Měřítko. In: Autor. „Název diplomové nebo disertační práce“. Typ závěrečné práce, název univerzity, datum vydání, stránka nebo číslo mapy, pokud je uvedeno.

Příklady citací

„Deer Kill Density in the Champlain Lowlands, 1940–1950.“ Měřítko 1" = 15 mi. In: Pitt, Albert Lloyd. „A Geography of Deer Kill in Vermont.“ Diplomová práce, University of Vermont, 1972, s. 77.

„Locations and Ages of White Mountain Plutonic-Volcanic Series Rocks“. Měřítko 2 cm = 40 km. In: Schneiderman, Jill Stephanie. „Ascutney Mountain Revisited: Petrology of the Igneous Complex and Included Breccia Xenoliths.“ Disertační práce, Harvard University, 1987, s. 15.

„Surface ruptures from the 1983 Borah Peak Idaho earthquake.“ Měřítko 1 : 24 000. In: Vincent, Kirk Robert. „Implications for models of fault behavior from earthquake surface displacement along adjacent segments of the Lost River fault,

Idaho.“ Disertační práce, University of Arizona, 1995, Figure 1.2. Ann Arbor, MI: UMI, 1995.

„Generalized Geologic Map of the Great Salt Lake Area (modified from the Utah Geological Survey) and location of seismic reflection lines“. Měřítko 1" = 50 km. In: Velasco, Maria Soledad. „Eastern Basin and Range Crustal Extension: A View from Seismology and Geodesy.“ Disertační práce, University of Arizona, 2009, s. 162. „ProQuest Dissertations and Theses“ <<http://proquest.umi.com>> (Accessed June, 20, 2009).

II. Tištěné kartografické dokumenty

A. Samostatné mapy na listu

Základní tvar

Autor. *Název*. Vydání. Měřítko. Místo vydání: nakladatel, datum.

Příklady citací

U.S. Central Intelligence Agency. *Madagascar*. Měřítko 1 : 3 465 000. [Washington, D.C.]: Central Intelligence Agency, 1973.

Colorado. Department of Highways. *Colorado*. Měřítko 1" = 15 mi. Denver, Colo.: Colorado State Dept. of Highways, 1987.

National Geographic Society. *Close-up: USA, Hawaii*. Měřítko 1 : 675 000. Washington, D.C.: National Geographic Society, 1976.

U.S. Forest Service. *Manistee National Forest, Michigan, 1979*. Limited revision, 1987. Měřítko 1/2" = 1 mi. Washington, D.C.: Government Printing Office, 1987.

B. Mapa v knize

Základní tvar

Autor mapy. *Název mapy*. Měřítko. Místo vydání: nakladatel, datum. In: Autor knihy. *Název knihy*. Vydání. Místo vydání: nakladatel, datum, strana.

Příklady citací

Fig. 5: Major Seaports and Transportation Axes in Southern and South Central Africa (1978). Měřítko 1,6 cm = 500 km. In: Wiese, Bernd. *Seaports and Port Cities of Southern Africa*. Wiesbaden: Franz Steiner Verlag GmbH., 1981, s. 23.

Collins, Perry McD. *Amoor River (Asia) – 2000 Miles long, Navigable for Steamboats the Whole Distance*. Měřítko neuvedeno. Washington, D.C.: Sarony, Major & Knapp, Lith., [1858], In: U. S. House. 35th Congress, 1st Session. *Explorations of Amoor River (H.Ex.Doc.No.98)*. Map 1. Washington, D.C.: James B. Steedman, Printer, 1858.

C. Mapa v článku v periodiku

Základní tvar

Autor mapy. *Název mapy*. Měřítko. In: Autor článku. „*Název článku*,“ *Název periodika*, ročník (datum): stránka.

Příklady citací

U.S. Geological Survey of the Territories. *Yellowstone National Park From Surveys Made Under the Direction of F. V. Hayden, U.S. Geologist and Other Authorities, 1871*. Měřítko neuvedeno. In: Walsh, Jim. „Exploration and Mapping of Yellowstone National Park,“ *Meridian*, 3 (1990): 14.

Los Angeles Times. *Mapping L.A.* Měřítko neuvedeno. In: Pool, Bob. „L.A. Neighborhoods, You're on the Map,“ *New York Times*, 19 Feb. 2009: B1.

D. Mapy v edicích – národní topografické edice

Základní tvar

Autor. *Název listu z edice*. Vydání. Měřítko. Edice, číslo. Místo vydání: nakladatel, datum.

Příklady citací

U.S. Geological Survey. *Saratoga, N.Y.* Měřítko 1 : 62 000. 15-Minute Series. Washington, D.C.: USGS, 1949.

U.S. Geological Survey. *Little Falls, NY.* Měřítko 1 : 62 000. Washington, D.C.: USGS, 1903, printed 1927.

U.S. Geological Survey. *Whale Peak, Calif.* Měřítko 1 : 24 000. 7.5 Minute Series. Reston, Va.: USGS, 1959.

U.S. Geological Survey. *Alberton, Mont.* Měřítko 1 : 24 000. (Topografická) 7.5 Minute Series, 47114-A4-TF-024. Reston, Va.: USGS, 1984.

U.S. Geological Survey. *Bucks Nest, Montana.* Provisional ed. Měřítko 1 : 24 000. (Topografická) 7.5 Minute Series, 45111-A6- TF-024. Reston, Va.: USGS, 1988.

U.S. Geological Survey. *Rutland, Vt.* 1961 ed., fotorevidováno 1980. Měřítko 1 : 24 000. (Topografická) 7.5 Minute Series. Reston, Va.: USGS, 1980.

U.S. Geological Survey. *Puzzle Mountain, Maine.* Měřítko 1 : 24 000. (Topografická) 7.5 Minute Series. Reston, Va.: USGS, 1977.

Canada. Surveys and Mapping Branch. *Goose Bay, Newfoundland.* Canada 1 : 250 000, Sheet 13F. Ottawa, Canada: Surveys and Mapping Branch, 1965.

[Switzerland]. Eidgenössische. Landestopographie. *Bodensee*. Landeskarte der Schweiz 1 : 100 000, Blatt 28. Wabern-Bern, [Switzerland]: Eidg. Landestopographie, 1962.

E. Mapy v edicích – ostatní

Základní tvar

Autor. *Název listu z edice*. Vydání. Měřítko. Název edice a/nebo číslo. Místo vydání: nakladatel, datum.

Příklady citací

Commission for the Geological Map of the World. *Stockholm*. Měřítko 1 : 1 500 000. International Hydrogeological Map of Europe, Sheet D3. Hannover: Bundesanstalt für Geowissenschaften and Rohstoffe and Unesco, 1981.

Englund, K. J., J. B. Roen, a A. O. DeLaney. *Geology of the Middleboro North Quadrangle, Kentucky*. Měřítko 1 : 24 000. Geological Quadrangle Map, GQ-300. Washington, D.C.: USGS, 1964.

Sanborn-Perris Map Co. [*Sheet 21*]. Měřítko 1" = 50 ft. Burlington, Vt. Chittenden County. New York: Sanborn-Perris Map Co., 1894.

U.S. Bureau of the Census. *U.S. Census of Population and Housing, 1980: Census Tracts, Alaska, Selected Areas*. Měřítko 1" = 4 mi. PHC80-2-3. Washington, D.C.: Bureau of the Census, 1983.

U.S. National Ocean Service. *Puget Sound-Northern Part*. 33rd ed. Měřítko 1 : 80 000. Chart #18441. Washington, D.C.: National Ocean Service, 1989.

F. Mapové edice jako celek

Základní tvar

Autor. *Název edice*. Počet listů v edici. Měřítko, pokud již není uvedeno v názvu. Místo vydání: nakladatel, datum.

Příklady citací

American Association of Petroleum Geologists. *United States Geological Highway Map Series*. 12 listů. Měřítko různá. Tulsa, Okla.: American Association of Petroleum Geologists, 1966 – 1984.

Food and Agriculture Organization of the United Nations. *Soil Map of the World: 1 : 5 000 000*. 18 listů, 5 doprovodných knih [nekompletní]. Paris: UNESCO, 1970 – .

Sanborn-Perris Map Co. *Burlington, Vt., Chittenden County*. 28 listů. Měřítko 1" = 50 ft. New York: Sanborn-Perris Map Co., 1894.

[Switzerland]. Eidgenössische Landestopographie. *Landeskarte der Schweiz 1 : 100 000*. 23 listů. Wabern-Bern, [Switzerland]: Eidg. Landestopographie, 1957 – 1965.

G. Profil nebo řez

Základní tvar

Autor. *Název*. Horizontální měřítko; vertikální měřítko⁸. Edice. Místo vydání: nakladatel, datum.

Příklady citací

Johnson, Ronald C. *Detailed Cross Sections Correlating Upper Cretaceous and Lower Tertiary Rocks Between the Uinta Basin of Eastern Utah and Western Colorado and the Piceance Basin of Western Colorado*. Horizontální měřítko neuvedeno; vertikální měřítko 1" = 400 ft. Miscellaneous Investigations Series, 1-1974. Reston, Va.: USGS, 1989.

8 U profilů užíváme a zapisujeme horizontální měřítko (pro vzdálenosti) a vertikální měřítko (pro nadmořské výšky) [Herink, 2016].

Cenozoic Strata Sequence. Měřítka neuvedena. In: Richards, Lawrence W. *Geologic History at a Glance*. [Stanford, Calif.]: Stanford University Press, 1934.

H. Diagram

Základní tvar

Autor. *Název*. Měřítko/měřítka. Místo vydání: nakladatel, datum.

Příklady citací

Tau Rho Alpha, James G. Moore, a David R. Jones. *Sequential Physiographic Diagrams of Mount St. Helens, Washington, 1979-80*. Horizontální měřítko 1" = 1/2 mi.; vertikální měřítko 1" = 1 300 ft. USGS Open File Report, OFR 80792. [Reston, Va.]: USGS, 1980.

Fig. 14 – Diagram Showing the Type of Surface Represented in Pl. XXXVIII – An Area of Mature Topography. Měřítka neuvedeno. In: Salisbury, Rollin D., a Wallace W. Atwood. *The Interpretation of Topographic Maps*. USGS Professional Paper 60. Washington, D.C.: Government Printing Office, 1908, s. 32.

I. Pohled z ptačí perspektivy

Základní tvar

Autor. *Název*. Měřítka. Místo vydání: nakladatel, datum.

Příklad citace

Burleigh, L. R. *Castleton, Vt*. Měřítka neuvedeno. Troy, N.Y.: Burleigh Lith. Est., 1889.

J. Faksimile nebo reprodukce

Základní tvar

Autor. *Název*. Měřítka. Místo vydání originálu: vydavatel originálu, datum vydání originálu. Reprodukce, místo vydání: nakladatel, datum.

Příklady citací

Schomburgk, Robert H. *Sketch Map of British Guiana*. Měřítko 1" = 40.5 mi. London: John Arrowsmith, 1840. Reprodukce, Boston: Heliotype Printing Co., 1896.

Facsimile of the Ancient Map of Great Britain in the Bodleian Library, Oxford, AD 1325-50. Měřítko neuvedeno. Reprodukce, [Velká Británie]: Ordnance Survey, 1935, printed 1970.

III. Atlasy

A. Atlas

Základní tvar

Autor. *Název*. Vydání. Místo vydání: nakladatel, datum.

Příklady citací

Earth Book World Atlas. Boulder, Colo.: Graphic Learning International Publishing Corp., 1987.

Geographical Survey Institute. *National Atlas of Japan*. Tokyo: The Japan Map Center, 1977.

B. Mapa v atlasu

Základní tvar

Autor mapy. *Název mapy*. Měřítko. In: Autor atlasu. *Název atlasu*. Vydání. Místo vydání: nakladatel, datum, strana.

Příklady citací

Organic Production [Asia]. Měřítko 1 : 15 000 000. In: *Earth Book World Atlas*. Boulder, Colo.: Graphic Learning International Publishing Corp., 1987, s. 164.

Southwest Asia (Western Part). Měřítko 1 : 2 500 000. In: International Association of Agricultural Economists. *World Atlas of Agriculture*. Novara, Italy: Istituto Geografico De Agostini, 1969, strana 18.

IV. Trojrozměrné modely

A. Model reliéfu

Základní tvar

Autor. *Název*. Vydání. Horizontální měřítko; vertikální měřítko.
Místo vydání: nakladatel, datum.

Příklad citace

U.S. Army Map Service. *Mare Nectaris and Vicinity – Lunar Plastic Relief Map*. Horizontální měřítko 1 : 5 000 000; vertikální měřítko 1 : 1 000 000. Washington, D.C.: Army Map Service, 1961.

B. Glóbus

Základní tvar

Autor. *Název*. Vydání. Měřítko. Místo vydání: nakladatel, datum.

Příklad citace

National Geographic Society. *National Geographic Physical Globe*. Měřítko 1 : 31 363 200. Washington, D.C.: National Geographic Society, 1974.

V. Snímky dálkového průzkumu

A. Letecké snímky

1. Samostatné fotografie a fotografie ze série leteckých snímků

Základní tvar

Autor. *Název nebo číslo snímku / čísla snímků*. Měřítko. *Název letu* (pokud je součástí). Místo vydání: nakladatel, datum pořízení snímků (NE datum jejich reprodukce).

Příklady citací

Mark Hurd Aerial Surveys. *San Miguel Island*. Měřítko 1 : 12 000. Goleta, Calif.: Mark Hurd Aerial Survey, 1964.

Pacific Air Industries. *9K-12*. Měřítko 1 : 20 000. AXI PMA-6-53-DC [Flight of Ventura County, Calif.]. Washington, D.C.: U.S. Production and Marketing Administration, 1953.

Pacific Air Industries. *9K-12, 9K-13, 9K-14*. Měřítko 1 : 20 000. AXI PMA-6-53-DC [Flight of Ventura County, Calif.]. Washington, D.C.: U.S. Production and Marketing Administration, 1953.

2. Edice leteckých snímků jako celek

Základní tvar

Autor. *Název letu*. Měřítko. Místo vydání: nakladatel, datum pořízení snímku (NE datum jejich reprodukce).

Příklad citace

Pacific Air Industries. *AXIPMA-6-53-DC [Flight of Ventura County, Calif.]*. Měřítko 1 : 20 000. Washington, D.C.: U.S. Production and Marketing Administration, 1953.

B. Satelitní snímky

Základní tvar

Autor. *Název* nebo *ID scénérie*⁹, jméno satelitu a senzoru (podle potřeby). Měřítko. Místo vydání: nakladatel, datum pořízení snímku (NE datum jejich reprodukce).

Příklad citace

U.S. National Aeronautics and Space Administration. (*Santa Barbara Region, California*) *E-2 429-1 7512-4,5,7*, Landsat 2. Měřítko 1 : 500 000. Sioux Falls, S. Dak.: EROS Data Center, 1976.

⁹ ID scénérie je termín označující jednotný identifikátor snímku (scény), který byl pořízen systémem dálkového průzkumu. Obvykle jej tvoří označení senzoru, datum pořízení, úroveň zpracování dat a v některých případech i nomenklatura scény (Potůčková, 2021).

VI. Počítačové soubory prostorových dat

A. Satelitní snímky

Základní tvar

Jméno satelitu. *Název*. Pásmo/rozlišení¹⁰. Místo vzniku: tvůrce, datum pořízení dat.

Příklady citací

QuickBird. *Mecitözü District of Turkey*. 4 pásma. 1 panchromatické¹¹ pásmo 60 cm a 4 multispektrální¹² pásma 2,44 m. Denver, CO: DigitalGlobe, 2000

LandSat7. *Path: 15 and Row: 33 (Washington, DC Area)*. 8 pásem. 1 panchromatické pásmo 15 m, 6 multispektrálních pásem 30 m a 1 tepelné pásmo 60 m. Sioux Falls, S.D: EROS Data Center, 1976.

QuickBird. *Ewaso Nyiro River Region*. Snímek vytvořený metodou tzv. pansharpeningu 60 cm. Denver, CO: DigitalGlobe, 2000.

U.S. National Aeronautics and Space Administration. *(Santa Barbara Region, California) E-2 429-1 7512-4,5,7*. Sioux Falls, S. Dak.: EROS Data Center, 1976.

B. Program pro tvorbu map

Základní tvar

Autor. *Název*. Vydání. Místo vzniku: tvůrce, datum copyrightu nebo výroby.

10 Lidské oko rozlišuje různé vlnové délky v oblasti viditelného spektra záření. Skupiny několika podobných frekvencí vytvářejí ve spektru souvislý pás, jemuž říkáme spektrální pásmo (Marková, 2018). Spektrální rozlišení má souvislost s rozlišením prostorovým. Čím širší je frekvenční pásmo, v němž je snímán obraz, tím větší může být prostorové rozlišení (Hlinovský, 2017).

11 Dle počtu a rozsahu spektrálních pásem, v nichž byl pořízen satelitní snímek, rozlišujeme data tzv. panchromatická, která se jeví jako černobílá, a multispektrální (barevná) (Marková, 2018).

12 U multispektrálních dat jsou různé intervaly vlnových délek zachycovány do oddělených obrazových pásem. Zkombinují-li se jednotlivá multispektrální pásma pomocí tzv. RGB syntézy, získáme obraz v přirozených barvách (Základní pojmy, 2021).

Příklad citace

GeoLytics Inc. *CensusCD Neighborhood Change Database (NCDB) 1970–2000 Tract Data: Selected Variables for US Census Tracts for 1970, 1980, 1990, 2000 and Mapping Tool*. E. Brunswick, NJ: GeoLytics, 2003.

C. Geoprostorová data

Základní tvar

Autor. *Název*. Vydání. Místo vzniku: tvůrce, datum copyrightu nebo výroby.

Příklady citací

U.S. Bureau of the Census. *TIGER/Line: Redistricting Census 2000 on DVD*. Washington, D.C.: Bureau of the Census, 2001.

GfK MACON. *Chile Municipalities*, 1995. Germany: GfK MACON, 1995.

China Data Center. *Beijing County Boundaries*, Ann Arbor, MI: All China Marketing Research Co., Ltd. 2000.

D. Statická mapa na webové stránce

Základní tvar

Autor. *Název mapy*. Měřítko. „Název webových stránek“. <URL> (datum navštívení).

Příklady citací

Sanborn Fire Insurance Co. *Tucson 1896*. Měřítko neuvedeno. „Sanborn Fire Insurance Maps, 1867–1970, Arizona“. <<http://sanborn.umi.com.ezproxv2.library.arizona.edu/>> (navštíveno 2. ledna, 2009).

University of Arizona Library. *Map of Ground Subsidence, Fissures & Groundwater Recharge in Arizona*. Měřítko 1" = 40 miles. „Arizona Electronic Atlas“. <<http://atlas.library.ari->

zona.edu/gallery/pdf/Water_Resources.pdf> (navštíveno 20. června, 2009).

E. Interaktivní mapa vytvořená na webových stránkách

Základní tvar

Autor. *Název vytvořené mapy*. Použité vrstvy¹³. Měřítko. Jméno osoby, která vygenerovala mapu; za použití „Název webových stránek“. <URL> (datum navštívení).

Příklady citací

Harvard University. *Language Families of Western Africa*. Použité vrstvy: 2001 Language Families a 2008 Administrative Boundaries. Měřítko neuvedeno. Mapu vytvořil Frank Johnson; za použití „AfricaMap“. <<http://cga-3.hmdc.harvard.edu/africamap/>> (navštíveno 20. června, 2009).

U.S. Geological Survey. *Geology of Colorado*. Použité vrstvy: US Geology, Fault Lines, Colorado Roads. Měřítko 1" = 38,2 miles. Mapu vytvořila Erica Maloneyová; za použití „National Map“. <<http://nmviewogc.cr.usgs.gov/viewer.htm>> (navštíveno 20. června, 2009).

F. Mapy v reálném čase na webových stránkách

Základní tvar

Autor. *Název mapy*. Datum a čas vytvoření, pokud je znám. Měřítko nebo rozlišení. „Název celého dokumentu nebo stránky“. <URL>

Příklad citace

IR Satellite Cloud Temperature. 2. ledna 2009, 15:36:20. Měřítko neuvedeno. „Weather.com Map Room“. <http://www.weather.com/maps/maptype/satelliteusnational/usinfraredsatellite_large_animated.html>

13 Mapová vrstva je v zásadě geodatabázový soubor v rámci GIS (geografického informačního systému). Jednotlivou vrstvu můžeme vnímat jako jakousi „průhlednou fólii“, na níž je zakreslena příslušná tematická část reality (vodstvo, vegetace, silnice...) (Hrubý, 2006).

PŘÍKLADY CITACÍ V ISO 690

Úvodní poznámka

Jak uvádí 4. vyd. normy ISO 690: 2021, jednotlivé prvky citace by měly dodržovat jazyk a písmo dokumentu ve kterém se citace objevují, aby byly pro čtenáře co nejvíce srozumitelné. (International Organization for Standardization 2021, s. 14). Jednotlivé prvky bibliografických citací kartografických dokumentů jsou proto uváděny v českém jazyce (s výjimkou oficiálních zahraničních názvů).

V rámci jednotlivých prvků bibliografických citací informačních zdrojů dle normy ISO 690: 2021 (4. vyd.) se vyskytují jisté společné charakteristiky. Jsou jimi:¹⁴

Datum aktualizace, distributor či online sídlo, datum navštívení, typ nosiče

V citacích se uvádí povinně pouze pro informační zdroje přístupné online. Nejsou-li údaje dostupné, citace je neobsahuje.

Formát a typ zdroje

Tento prvek citace je vyžadován pro elektronické informační zdroje, u nichž není specifikován nosič.

Jméno tvůrce¹⁵ [Identifikátor tvůrce] a Jméno tvůrce

Neobsahuje-li bibliografická citace za jménem tvůrce jeho iden-

14 Norma ČSN ISO 690 dále hovoří o údajích jako „kartografické zobrazení, nultý poledník, orientační a referenční systémy (zeměpisná síť či navigační souřadnice), které mohou být v některých případech důležité. Někdy např. jen k rozlišení mezi několika podobnými zdroji“ (International Organization for Standardization 2021, s. 96).

15 Norma ISO 690 – čtvrté vydání z roku 2021 uvádí místo termínu autor termín tvůrce. Jedná se o osoby či korporace, které jsou v rámci citovaného dokumentu jako entity odpovědné za vytvoření jeho obsahu. V případě kartografických dokumentů může být tvůrce označen slovy: „od“, „kartograf“, „sestavil“, „korigoval“, „věnoval“, „editoval“, „navrhl“, „nakreslil“, „kopíroval“, „vyrobil“, „vyryl“, „revidoval“ nebo „aktualizoval“ (International Organization for Standardization 2021, s. 95). Norma doporučuje, aby bylo citováno jméno fyzické osoby, o níž je známo, že je hlavním tvůrcem dokumentu a to i v případě, že není na mapě výrazně uvedeno. Pokud není tvůrce zřejmý, měla by být vybrána jedna z následujících možností, řazených dle preference v normě ISO 690: „Autor díla, skladatel, zeměměřič, kartograf, tvůrce systému či softwaru, držitel patentu, navrhovatel patentu, vynálezce, umělec, fotograf, kreslíř, grafik, architekt, překladatel, programátor softwaru, inženýr, zpracovatel, redaktor (editor), korektor, rytec, fotograf práce jiného autora, opisovač, recenzent, komentátor, anotátor, vydavatel, poskytovatel online informačních zdrojů, produkční společnost, distributor, orgán zodpovědný za vydání, online hostitel“ (International Organization for Standardization 2021, s. 25). Pokud u citovaného zdroje existuje velké množství přispěvatelů (autorů), upřednostňuje se role, s níž je spojen jednotlivý tvůrce, nikoli role, s nimiž je spojeno několik tvůrců.

tifikátor, zapisuje se za jménem tvůrce (autorem) tečka. V opačném případě je tato tečka umístěna až za hranatou závorkou s identifikátorem.

Lokace

Fyzické umístění dokumentu je vyžadováno vždy, existuje-li pouze velmi omezený počet exemplářů tohoto dokumentu.

Název edice a číslo v rámci edice

Je vyžadován zápis, pokud je pro identifikaci popisovaného zdroje zásadní, že je součástí edice.

[Název území na mapě]

Není-li v názvu mapy pojmenována oblast či hlavní téma, jehož se mapa týká, je třeba tento údaj vytvořit uměle. Vždy musí odpovídat mapě, ne současné skutečnosti (např. mapa Mezopotámie bude označena jako Mezopotámie, nikoli Irák).

Rozměr

Uvádí se výška a šířka dokumentu v milimetrech (měřena vnitřní rámová část mapy / levá × dolní strana). Je-li důležitý, je možno přidat i rozměr listu. U trojrozměrných objektů uvádíme výšku, šířku a hloubku v milimetrech a u glóbulů jejich průměr v milimetrech.

URL

Uvádí se pouze pro online informační zdroje bez trvalého identifikátoru či archivní kopie.

Vydání

Uvádí se povinně pouze v případě, že se nejedná o první vydání díla.

Vztahy

Tento prvek záznamu identifikuje dílo, které je ve vztahu s citovaným dílem (překlad, komentář, anotované vydání, zkrácení, adaptace, recenze, náhrada, zahrnutí do díla).

I. Rukopisné mapy

A. Staré a novodobé mapy

Základní tvar ISO 690

Jméno tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název: podnázev.* Označení rukopisná mapa. Vedlejší název. Označení edice. [Název území na mapě]. Měřítko. Datum vytvoření. Název edice a číslo v rámci edice. Rozměry. Lokace. Vztahy. Poznámky.

Příklady citace dle ISO 690

Uebersichts Karte des k. k. montanistischen Forstbezirkes der Provinz Salzburg. Rukopisná mapa. Měřítko 1 : 260 000. [18XX]¹⁶. 420,50 mm × 560,40 mm. Identifikátor AIPDIG-NKCR_62_A_000239_0WWR4G9-cs. Uloženo v Mapové sbírce Národní knihovny České republiky, Oddělení rukopisů a starých tisků. Signatura 62.A.239. Digitální zástupce dostupný na: http://www.manuscriptorium.com/apps/index.php?direct=record&pid=AIPDIG-NKCR_62_A_000239_0WWR4G9-cs.

BROWN, Samuel Howell. *Sketch of the Battle Field of Fredericksburg.* Rukopisná mapa. Měřítko 1 : 44 000¹⁷. 1862. 300 mm × 220 mm. Trvalý odkaz LCCN: lcn.loc.gov/99446525. Uloženo v Library of Congress, Geography and Map Division. Signatura G3884. F7S5 1862. B7. Digitální zástupce dostupný na: <https://hdl.loc.gov/loc/gmd/g3884f.cw0550000>.

KREIBICH, František Jakub Jindřich. *Charte von der wahren Grenze des Budweiser und Prachiner Kreises.* Rukopisná mapa. Měřítko 1 : 72 900¹⁸. [1818?]. 160,50 mm × 280,00 mm. Uloženo v Mapové sbírce Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. Signatura: D1/133/15, přír. č. 15/14656.

16 Zápis dle 4. vyd. normy ISO 690: 2021 vyjadřuje rozmezí roků 1800–1899.

17 Přepočteno z grafického měřítka 7,3 cm = 2 míle.

18 Historické délkové jednotky 5,2 cm = 2000 vídeňských sáhů.

MILITÄRGEOGRAPHISCHES INSTITUT. *Gradkartenblatt: Mähren, Ungarn. Zone 9 Colonne XVIII Section SW*. Die Franzisco-Josephinische Landesaufnahme 1 : 25 000. Rukopisná mapa. Měřítko 1 : 25 000. 1882. 560 mm × 730 mm. Uloženo v Mapové sbírce Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. Signatura: D2/67/39, přír. č. 12/03577. Digitální zástupce dostupný v: Digitální univerzitní repozitář Univerzity Karlovy, http://digitool.is.cuni.cz/R/-?func=dbin-jump-full&object_id=1066032&silolibrary=GEN01.

B. Mapa v diplomové nebo disertační práci

Základní tvar ISO 690¹⁹

Jméno tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název mapy*. [Název území na mapě]. Měřítko. Rozměr. In: Autor práce, pokud se liší od tvůrce mapy. [Identifikátor autora]. *Název diplomové nebo disertační práce* [Druh nosiče]. Druh práce. Místo odevzdání práce: Instituce, v rámci které práce vznikla, datum odevzdání práce. Trvalý identifikátor. Dostupnost a přístup. Název instituce, kde je práce uložena a signatura práce, stránka nebo číslo mapy v rámci práce. [Datum citace]. Vztah.

Příklady citací dle ISO 690

KORETZ, Michal. *Mapa geologických poměrů*. Měřítko 1 : 5 000. In: *Reambulace podrobné inženýrskogeologické mapy v údolí Motolského potoka v Praze* [online]. Diplomová práce. Praha: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Ústav hydrogeologie, inž. geologie a užitá geofyziky, 6. 8. 2015. Dostupné z digitálního repozitáře UK hdl.handle.net/20.500.11956/78329. Knihovna geologie PřF UK, signatura 215/DP3189/Koretzt, příloha č. 3 A. [navštíveno 2021-03-20].

PITT, Albert Lloyd. *Deer Kill Density in the Champlain Lowlands, 1940–1950*. Měřítko 1" = 15 mi. In: *A Geography of Deer Kill in Vermont*. Diplomová práce. Vermont: University of Ver-

¹⁹ V rámci normy ISO 690:2021 není dostupný vzor citace pro mapu v disertační práci. Pro potřeby této příručky byl vzor vytvořen spojením citace kartografického dokumentu, který je součástí jiného dokumentu a citace kvalifikační práce.

mont, Department of Geography, 1972. The University of Vermont Libraries, Library Research Annex – UVM Archives (W15 O P686a), s. 77.

II. Tištěné kartografické dokumenty

A. Samostatné mapy na listu

Základní tvar ISO 690

Jméno tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název: podnázev*. Označení série. [Název území na mapě]. Měřítko. Vydání. Název edice a číslo v rámci edice. Místo vydání: nakladatel, datum vydání. Rozměr. ISBN. Lokace (jen existuje-li omezený počet exemplářů). Vztahy.

Příklady citací dle ISO 690

VOJENSKÝ ZEMĚPISNÝ ÚSTAV. *Poměr lesní půdy k celkové ploše*. [Československo a Podkarpatská Rus]. Měřítko 1 : 1 500 000. Edice Statistika lesů, list 1. V Praze: Vojenský zeměpisný ústav, 1920. 250 mm × 520 mm. Digitální zástupce dostupný v: Digitální univerzitní repozitář Univerzity Karlovy, http://digitool.is.cuni.cz/R/?func=dbin-jump-full&object_id=1336367.

HORÁK, Bohuslav. *Podrobná nástěnná školní mapa Československé republiky. Část 2., [Morava a Slezsko]*. Měřítko 1 : 200 000. V Praze: Státní nakladatelství, odd. Komenium, 1950. 1 140 mm × 1 430 mm.

ZEMANOVÁ, Ludmila a Juraj KORDOVÁNER, ed. *Gabčíkovo: turistická mapa = Wanderkarte = hikinġ map = turistatérkép = mapa turystyczna*. Měřítko 1 : 50 000. 2. vyd. Edícia turistických máp 1 : 50 000, 143. Harmanec: Vojenský kartografický ústav, 1999. 580 mm × 770 mm. ISBN 80-8042-139-0.

B. Mapa v knize

Základní tvar ISO 690

Tvůrce mapy (je-li odlišný od autora knihy) [Identifikátor tvůrce]. *Název mapy: podnázev.* [Název území na mapě]. Měřítko. Rozměr. Doplnující informace. In: Autor knihy. *Název knihy.* Formát a typ zdroje. Název edice a číslo v rámci edice. Vydání. Místo vydání: nakladatel, rok vydání. Označení svazku, který obsahuje citovanou část. Datum aktualizace. ISBN či jiný identifikátor. Distributor či online sídlo. Trvalý identifikátor. URL. Lokace. Vztahy. Datum navštívení.

Příklady citací dle ISO 690

Harstad. Měřítko 1 : 100 000. 700 mm × 500 mm. In: GUSTAVSON, Magne. *Harstad: Beskrivelse til det berggrunnsgeologiske gradteigskart. M 8 – 1 : 100 000 (Med fargetrykt kart).* Monografické číslo seriálu Norges geologiske undersøkelse, nr. 309, Skrifter 14. Oslo: Universitetsforlaget, 1974. ISBN 82-00-31339-5. Mapa na konci knihy jako příloha pod označením M 8. Dostupné také z: http://www.ngu.no/filearchive/NGUPublikasjoner/NGUnr_309_Skrifter_14.pdf.

Přehledná mapa půdních druhů v ČSR. Měřítko neuvedeno. 230,50 mm × 430,50 mm. In: SMOLÍK, Ladislav. *Pedologie.* Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1957. Mapová příloha.

Südpolarkarte. Měřítko 1 : 40 000 000. 340 mm x 340 mm. In: FRICKER, Karl. *Die Entstehung und Verbreitung des Antarktischen Treibeises.* Leipzig: Druck und Verlag der Rosberg'schen Hof-Buchhandlung, 1893. Mapová příloha.

MEYER, Joseph. *Insulae Britannicae.* Měřítko 1 : 4 100 000. Hildburghausen: Geographischen Graviranstalt des Bibliographischen Instituts, mezi 1834 a 1856. 260 mm × 190 mm. Mapová sbírka Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, signatura B/8/50. Digitální zástupce dostupný v: Digitální univerzitní repozitář Univerzity Karlovy, <http://digitool.is>.

cuni.cz/R/?func=dbin-jump-full&object id= 1302799&silolibrary=GEN01. In: MEYER, Hermann Julius. *Meyer's Konversations-Lexikon: eine Encyclopädie des allgemeinen Wissens*. Hildburghausen: Verlag des Bibliographischen Instituts, mezi 1834 a 1856, č. 699.

C. Mapa v článku v periodiku

Základní tvar ISO 690

Tvůrce mapy (je-li odlišný od autora článku) [Identifikátor tvůrce]. *Název mapy*. [Název území na mapě]. Měřítko. Rozměr. In: Autor článku. [Identifikátor autora]. Název článku. *Název periodika*. [typ nosiče]. Místo vydání: nakladatel²⁰, rok, ročník, číslo, stránkový rozsah. [Datum navštívení]. ISSN. Distributor online verze. Trvalý identifikátor. URL (jen není-li znám trvalý identifikátor). Lokace. Vztahy.

Příklady citací dle ISO 690

Ústav územního rozvoje Brno. *Mapa projektů Národního programu podpory cestovního ruchu 2010–2015*. Měřítko nevedeno. 130,50 mm × 170,00 mm. In: GAJDÍKOVÁ Zuzana a Renata ŠTEFANOVÁ. *Mapa projektů cestovního ruchu. Urbanismus a územní rozvoj*. [online]. Brno: Ústav územního rozvoje, 2017, roč. 20, č. 1, s. 4. [navštíveno 2021-03-20]. ISSN 1212-0855. Ústav územního rozvoje. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2017/2017-01/02-mapa-projektu.pdf>.

HARGESHEIMER, Edwin and Ferdinand Vanderveer HAYDEN. *Yellowstone National Park From Surveys Made Under the Direction of F. V. Hayden, U.S. Geologist and Other Authorities*. Měřítko 1 : 6 300 000. 280 mm × 270 mm. In: WALSH, Jim. *Exploration and Mapping of Yellowstone National Park. Meridian*. 1990, vol. 14, no. 3. Mapa jako samostatná příloha. Mapa dostupná také z University of Wyoming, Historic Map Collection.

²⁰ Místo vydání a nakladatel nejsou povinné. Je-li potřeba jednoznačné identifikace, je možno zapsat i vydavatele periodika.

D. Mapy v edicích – národní topografické edice

Základní tvar ISO 690

Jméno tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název listu z edice*. Označení souboru map. [Název území na mapě]. Měřítko. Označení vydání či verze. Název edice a číslo v rámci edice. Místo vydání: nakladatel, datum. Rozměr. Datum aktualizace. Standardní identifikátor. Distributor či online sídlo. Trvalý identifikátor. URL. Datum navštívení. Vztahy.

Příklady citací dle ISO 690

GENERAL'NYJ ŠTAB RKKK. BSSR, N-34-119, *Bel'stok: Belostoksjaka obl[ast']*. Měřítko 1 : 100 000. Vojenno-topografičeskaja karta Rossii 1: 100 000, N-34-119. [Moskva]: General'nyj štab RKKK, 1940. 370 mm × 340 mm. Digitální zástupce dostupný v: Digitální univerzitní repozitář Univerzity Karlovy, http://digitool.is.cuni.cz/R/-?func=dbin-jump-full&object_id=1332738&silolibrary=GEN01.

VOJENSKÝ ZEMĚPISNÝ ÚSTAV. 31°49' *Klatovy*. Měřítko 1 : 200 000. 8. vyd. Třetí vojenské mapování 1 : 200 000, 3149. [Praha]: Vojenský zeměpisný ústav, 1927. 560 mm × 370 mm. Digitální zástupce dostupný v: Digitální univerzitní repozitář Univerzity Karlovy, http://digitool.is.cuni.cz/R/-?func=dbin-jump-full&object_id=1272066&silolibrary=GEN01.

MILITÄRGEOGRAPHISCHES INSTITUT. *Riva und Roveredo*. Měřítko 1 : 144 000. Die Franziszeische Landesaufnahme 1:144 000. Wien: K.k. Militärgeographisches Institut, [mezi 1840 a 1860]. 250 mm × 380 mm. Digitální zástupce dostupný v: Digitální univerzitní repozitář Univerzity Karlovy, http://digitool.is.cuni.cz/R/-?func=dbin-jump-full&object_id=1238002&silolibrary=GEN01.

E. Mapy v edicích – ostatní

Základní tvar ISO 690

Jméno tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název listu z edice*. Označení souboru map. [Název území na mapě]. Měřítko. Označení vydání či verze. Název edice a označení v rámci edice. Místo vydání: nakladatel, datum. Rozměr. Datum aktualizace. Standardní identifikátor. Distributor či online sídlo. Trvalý identifikátor. URL. Datum navštívení. Vztahy.

Příklady citací dle ISO 690

*Svitavsko: turistická mapa 1 : 50 000*²¹. 4. vyd. Edice Klubu českých turistů, 50. Praha: Trasa, 2013. 770 mm × 580 mm. ISBN 978-80-7324-357-9.

KLEČEK, M. *Podrobná inženýrskogeologická mapa, Mapa mocnosti pokryvných útvarů*. Praha 9-4. [Praha 5]. Měřítko 1 : 5 000. 2. vydání. Podrobná inženýrskogeologická mapa 1 : 5 000. České Budějovice: Geodézie n.p., 1973. 400 mm × 500 mm.

ANDRUSOV, Dimitrij, Ladislav ČEPEK a Ota HYNIE. *List: 4051, Kralovice*. Měřítko 1 : 75 000. Prozatímní vyd. Geologická mapa Československé republiky 1 : 75 000, 4051. V Praze: Státní geologický ústav, 1936. 380 mm × 490 mm.

F. Mapové edice jako celek

Základní tvar ISO 690

Jméno tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název edice*. Počet listů v edici. Měřítko, pokud již není uvedeno v názvu. Vedlejší autor. Vydání. Místo vydání: nakladatel, datum. Rozměr. Vztahy.

Příklad citace dle ISO 690

KLUB ČESKÝCH TURISTŮ. *Edice Klubu českých turistů*. 98 listů. Měřítko 1 : 50 000. Praha: Trasa, 2012. 580 mm × 770 mm.

²¹ Je-li měřítko součástí názvu mapy, dále se již neuvádí.

G. Profil nebo řez

Základní tvar ISO 690

Jméno tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název: podnázev.* Formát a typ zdroje. Označení souboru map. [Název území na mapě]. Horizontální měřítko; vertikální měřítko. Vydání. Název edice a označení v rámci edice. Místo vydání: nakladatel, datum. Rozměr. Datum aktualizace. Standardní identifikátor. Distributor. Trvalý identifikátor. URL. Lokace (je-li dostupný omezený počet exemplářů). Datum navštívení. Vztahy.

Příklady citací dle ISO 690

VOREL, Čeněk a Bohumil SOUČEK. *Podélný profil Otavy: v měřítku 1 : 10 000 pro délky a 1 : 200 pro výšky: s vyznačenými příčnými profily v měřítku 1 : 200: od soutoku Vydry a Křemelné až k ústí (km 111,143–km 0,000).* Horizontální měřítko 1 : 10 000; vertikální měřítko 1 : 200. Edice Publikace Státního ústavu hydrologického v Praze. Katastr vodstva republiky Československé, 2. díl, sešit 1. Praha: Státní ústav hydrologický, 1926. 380 mm × 11 240 mm.

JOHNSON, Ronald C. *Detailed Cross Sections Correlating Upper Cretaceous and Lower Tertiary Rocks Between the Uinta Basin of Eastern Utah and Western Colorado and the Piceance Basin of Western Colorado.* Horizontální měřítko neuvedeno; vertikální měřítko 1" = 400 ft. Miscellaneous investigations series, map I-1974. Reston, Va.: USGS, 1989. 2 listy 1060 mm x 1470 mm a 1060 mm x 1350 mm. URL: <http://ngmdb.usgs.gov>. [navštíveno 2021-07-26]. Digitální zástupce dostupný na: https://ngmdb.usgs.gov/Prodesc/proddesc_10052.htm.

H. Diagram

Základní tvar ISO 690

Tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název: podnázev.* Označení série. [Název území na mapě]. Měřítko. Vydání. Název edice a označení v rámci edice. Místo vydání: nakladatel, datum

vydání. Rozměr. Datum aktualizace. Standardní identifikátor. Distributor. Trvalý identifikátor. Lokace (existuje-li omezený počet exemplářů). Datum navštívení. Vztahy.

Příklady citací dle ISO 690

SEMERÁD, Čeněk. *Diagram soustav a pásem horských v říši Rakousko-Uherské*. Měřítko 1 : 1 900 000. [Praha]: Čeněk Semerád, [mezi 1899 a 1910]. 230 mm × 330 mm.

ALPHA, Tau Rho, James G. MOORE, and David R. JONES. *Sequential Physiographic Diagrams of Mount St. Helens, Washington, 1979-80*. Open-File Report, 80-792. Horizontální měřítko 1" = 1/2 mi.; vertikální měřítko 1" = 1300 ft. USGS Numbered Series. S.l.: USGS, 1980. 920 mm × 930 mm. Trvalý odkaz: <https://doi.org/10.3133/ofr80792>. UCSG. [navštíveno 2021-07-26]. Digitální zástupce dostupný na: pubs.usgs.gov/of/1980/0792/plate-1.pdf.

I. Pohled z ptačí perspektivy

Základní tvar ISO 690

Tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název: podnázev*. Označní série. [Název území na mapě]. Měřítko. Vydání. Název edice a označení v rámci edice. Místo vydání: nakladatel, datum vydání. Rozměr. Datum aktualizace. Standardní identifikátor. Distributor. Trvalý identifikátor. Lokace (existuje-li omezený počet exemplářů). Datum navštívení. Vztahy.

Příklady citací dle ISO 690

BIENKOWSKI, A. *Bird's eye view and profile of Panama canal*. Měřítko neuvedeno. S.l.: Panama Rail Road News Agency, 1907. 340 mm × 850 mm. Trvalý odkaz: <https://lccn.loc.gov/2014588180>. Library of Congress, Geography & Map Reading Room (Madison, LMB01).

BURLEIGH, L. R. *Castleton, Vt*. Měřítko neuvedeno. Troy, N.Y.: Burleigh Lith. Est., 1889. 350 mm × 610 mm. Trvalý odkaz: <https://lccn.loc.gov/74693163>. Mapa z ptačí perspektivy. Lib-

rary of Congress, Geography and Map Division Washington, lokace D.C. G3754.C37A3 1889. B8. Digitální zástupce dostupný na: <http://www.loc.gov/resource/g3754c.pm009362>.

J. Faksimile nebo reprodukce

Základní tvar ISO 690

Tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název: podnázev*. [Název území na mapě]. Měřítko. Název edice a číslo v rámci edice. Místo vydání: nakladatel, datum. Rozměr. Datum aktualizace. Standardní identifikátor. Distributor. Trvalý identifikátor. Lokace (existuje-li omezený počet exemplářů). Datum navštívení. Faksimile/reprodukce²² dokumentu: Tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název: podnázev*. [Název území na mapě]. Měřítko. Název edice a číslo v rámci edice. Místo vydání: nakladatel, datum. Rozměr. Datum aktualizace. Standardní identifikátor. Distributor. Trvalý identifikátor. Lokace (existuje-li omezený počet exemplářů). Datum navštívení.

Příklady citací dle ISO 690

FABRICIUS, Pavel. *Marchionatus Moraviae = Daß Marggrafftumb Maehren*. Měřítko 1 : 284 500.²³ Praha: Mapová sbírka Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, 2019. 810 mm × 930 mm. Mapová sbírka Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, Depozitář 4, D4/197/46. Faksimile dokumentu: FABRICIUS, Pavel. *Marchionatus Moraviae = Daß Marggrafftumb Maehren*. Měřítko 1 : 284 500. Viennae, Pavel Fabricius, 1569. 946 mm x 846 mm.

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ. *Müllero-va mapa Čech: Wielandova úprava: zmenšené vydání z roku 1726*. Měřítko 1 : 231 000. Praha: Český úřad zeměměřický a katastrální, 2016. 1 400 mm × 167 mm. ISBN 978-80-86918-96-9. Faksimile dokumentu: MÜLLER, Johann Christoph. *Mappa chorographica novissima et com-*

22 Faksimile je přesná kopie originálního (zde kartografického) díla, včetně rozměrů, barev, materiálu a nosiče. Reprodukce je jakákoliv jiná kopie.

23 Historické délkové jednotky 28,7 cm = 12 kleine Meÿlen. 31,3 cm = 12 geographisch Meÿlen. 35,6 cm = 12 mährerisch Meÿlen. 41 cm = 12 hüngrerisch Meilen.

pletissima totius regni Bohemiae in duodecim circulos divisae cum comitatu Glacensi et districtu Egerano adiunctis circumiacentium regionum partibus conterminis ex accurata totius regni perlustratione et geometrica dimensione mandato cæsareo instituta in hanc formam redacta et ad usum commodum nec non omnia singula distinctiùs cognoscenda XXV. sectionibus exhibita. Měřítko 1 : 231 000. Praha: Český úřad zeměměřický a katastrální, 2016. Augustae Vindelicorum: Ioh. Wolfg. Wieland, 1726. 1 400 mm × 167 mm. Národní technická knihovna, Historický fond, Trezor HF, signatura II 39502.

ARROWSMITH, John. *Map of British Guiana From the latest Surveys of Schomburgk, Owen, Hilhouse, & others; & Those of Hancock, Van-Cooten, Bouchenroeder, & Bercheyck ... Respectfully dedicated To His Excellency Henry Light Esqr. Governor in & over said Colony By His Excellency's Very Obedient Humble Servant J. Hadfield, Crown Surveyor.* Měřítko 1 : 1 520 640. London: Jonh Arrowsmith, 1844. 410 mm × 460 mm. Faksimile dokumentu: SCHOMBURGK, Robert H. *Sketch Map of British Guiana.* Měřítko neuvedeno. Boston: Heliotrope Printing Co., 1896. 400 mm × 230 mm. Princeton University Library, Special Collections – Historic Maps Collection, HMC01.6161. Digitální zástupce dostupný na: <https://catalog.princeton.edu/catalog/6583481>.

III. Atlasy

A. Atlas

Základní tvar ISO 690

Tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název: podnázev.* Označení série. Měřítko. Vydání. Název edice a číslo v rámci edice. Místo vydání: nakladatel, datum vydání. Datum aktualizace. Standardní identifikátor. Distributor. Trvalý identifikátor. Lokace (existuje-li omezený počet exemplářů). Datum navštívení. Vztahy.

Příklady citací dle ISO 690

OUŘEDNÍČEK, Martin [ORCID: 0000-0003-3399-7233], Jana JÍCHOVÁ [ORCID: 0000-0002-6397-3331] a Lucie POSPÍŠILOVÁ [ORCID: 0000-0002-2502-4864]. *Historický atlas obyvatelstva českých zemí*. Měřítko různá. Praha: Karolinum, 2017. ISBN 978-80-246-3577-4.

GOODALL, George, ed. *Serial Map Service atlas: based on Philips' International Atlas: a series of 160 pages of coloured maps and plans forming a complete geographical survey of the international relationships of the new era, its territorial changes and commercial communications, with an index of over 90,000 names*. Měřítko různá. London: Serial Map Service, 1947.

B. Mapa v atlasu

Základní tvar ISO 690

Tvůrce mapy (je-li odlišný od autora atlasu) [Identifikátor tvůrce]. *Název mapy: podnázev*. [Název území na mapě]. Měřítko. Rozměr. In: Tvůrce atlasu [Identifikátor tvůrce]. *Název atlasu*. Měřítko. Vydání. Místo vydání: nakladatel, rok vydání. ISBN či jiný identifikátor. Lokace. Vztahy.

Příklady citací dle ISO 690

VODRÁŽKA, Miloš, Bedřich ŠALAMON a Karel KUCHAR. *Evropa: mapa fyzická*. Měřítko 1 : 17 500 000. 280 mm × 340 mm. In: KARTOGRAFICKÝ A REPRODUKČNÍ ÚSTAV. *Školní zeměpisný atlas světa*. Měřítko různá. 7. vyd. Praha: Ústřední správa geodesie a kartografie, 1958.

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ. *Církevní topografie a městská památková zóna ve Zlíně*. 1 : 42 000. 120 mm × 100 mm. In: HISTORICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČR. *Zlín*. Měřítko různá. Praha: Historický ústav Akademie věd ČR, 2015. ISBN 978-80-7286-269-6. Mapový list č. 43, mapa č. 58.

IV. Trojrozměrné modely

A. Model reliéfu

Základní tvar ISO 690

Tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název: podnázev.* Označení série. [Název území na mapě]. Měřítko. Vydání. Název edice a označení v rámci edice. Místo vydání: nakladatel, datum vydání. Rozměr. Datum aktualizace. Standardní identifikátor. Distributor. Trvalý identifikátor. Lokace (existuje-li omezený počet exemplářů). Datum navštívení. Vztahy.

Příklad citace dle ISO 690

KOŘISTKA, Karel František Edvard. *Colli Albani*. Měřítko 1 : 80 000. [Mezi 1855 a 1906]. Sádrový model reliéfu. 330 mm × 260 mm × 40 mm. Mapová sbírka Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, Depozitář 4, signatura M2. Originální model, nevydáno. Digitální zástupce dostupný na: http://www.mapovasbirka.cz/models/models/M_00002.html.

B. Glóbus

Základní tvar ISO 690

Jméno tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název: podnázev.* Měřítko. Vydání. Místo vydání: nakladatel, datum. Průměr glóbu. Lokace. Vztahy.

Příklad citace dle ISO 690

KUCHAŘ, Karel. *Školní fyzicko-geografický glóbus*. Měřítko 1 : 40 000 000. 2. vyd. V Praze: Ústřední správa geodesie a kartografie, 1958. Průměr 330 mm. Mapová sbírka Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, Depozitář 4, signatura G30. Digitální zástupce dostupný na: <http://mapovasbirka.cz/gallery/g30.html>.

V. Snímky dálkového průzkumu

A. Letecké snímky

1. Samostatné fotografie a fotografie ze série leteckých snímků

Základní tvar ISO 690

Jméno tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název nebo číslo snímku / čísla snímků*. Měřítko. Rozměr. Název edice a číslo v rámci edice. Místo vydání: nakladatel, datum pořízení snímků (NE datum jejich reprodukce). Název letu (pokud je součástí). (Spektrální informace/oblačnost).²⁴ Distributor. URL. Vztahy.

Příklady citací dle ISO 690

LMS 2010 – 02438. Měřítko 1 : 30 000. Praha: Český úřad zeměměřický a katastrální, 6. 6. 2010. Digitální zástupce dostupný z: <https://ags.cuzk.cz/archiv/openmap.html?typ=lms&idrastru=WMSD24.2010.PELH32.02438>. Elektronický snímek.

PACIFIC AIR INDUSTRIES. 9K-12. Měřítko 1 : 20 000. 228,6 mm × 228,6 mm. Washington, D.C.: U.S. Production and Marketing Administration, 1953. AXI PMA-6-53-DC [Flight of Ventura County, Calif.].

2. Edice leteckých snímků jako celek

Základní tvar ISO 690

Jméno tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název nebo číslo snímku / čísla snímků*. Měřítko. Rozměr. Název edice a číslo v rámci edice. Místo vydání: nakladatel, datum pořízení snímků (NE datum jejich reprodukce). Název letu (pokud je součástí).

²⁴ Norma ISO 690: 2021 (4. vyd.) doporučuje u snímků dálkového průzkumu uvádět spektrální charakteristiky senzoru, spolu s údaji o satelitním systému. Je-li to vhodné, doporučuje se uvádět i informace o oblačnosti (International Organization for Standardization 2021, s. 96).

(Spektrální informace/oblačnost).²⁵ Distributor. URL. Vztahy.

Příklad citace dle ISO 690

LMS 1962. Měřítko různá. 180 mm × 180 mm. Praha: Český úřad zeměměřický a katastrální, 3. 9. 1962.

B. Satelitní snímky

Základní tvar ISO 690

Jméno tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název* nebo *ID scénérie, jméno satelitu a senzoru* (podle potřeby). Měřítko. Rozměr. Místo vydání: nakladatel, datum pořízení snímků (NE datum jejich reprodukce). Distributor. URL. Vztahy.

Příklady citací dle ISO 690

RAJCH, Michal. *Landcover mapa (podklad LANDSAT 2000–2001): dolní tok řeky Chiry [Peru]*. Měřítko 1 : 250 000. 575 mm × 822 mm. Praha: Česká geologická služba ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí ČR, 13. 6. 2008. Česká geologická služba. Digitální zástupce dostupný na: http://www.geology.cz/app/archiv/sdd/n.php?l=&fi=gm/jpg2/000000774383_961826.jpg.

LC08_L1TP_003055_20170207_20170216_01_T1, Landsat. Měřítko neuvedeno. Spojené státy americké: U.S. Geological Survey, 7. 2. 2017. Elektronický soubor dat.

VI. Počítačové soubory prostorových dat

A. Satelitní snímky

Základní tvar ISO 690

Jméno satelitu. *Název: podnázev*. Formát a typ zdroje. Ozna-

²⁵ Norma ISO 690: 2021 (4. vyd.) doporučuje u snímků dálkového průzkumu uvádět spektrální charakteristiky senzoru, spolu s údaji o satelitním systému. Je-li to vhodné, doporučuje se uvádět i informace o oblačnosti
(International Organization for Standardization 2021, s. 96).

čení série. [Název území na mapě]. Rozlišení. Název edice a označení v rámci edice. Místo vzniku: tvůrce, datum pořízení dat. Datum aktualizace. Distributor. Trvalý identifikátor. Lokace (existuje-li omezený počet exemplářů). [Datum navštívení]. Vztahy.

Příklad citace dle ISO 690

METEOSAT. *HRV denní*. Satelitní snímek. Rozlišení 25 km. Praha: Meteopress spol. s.r.o., 22. 3. 2021. Meteopress. [navštíveno 2021-03-22]. Dostupný z: <http://www.meteopress.cz/satelit/?product=sat-hrv#7/49.700/15.600>.

B. Program pro tvorbu map

Základní tvar ISO 690

Tvůrce. [Identifikátor tvůrce]. *Název* [software]. Vydání / verze. Místo vzniku: vydavatel, datum copyrightu nebo vzniku, datum aktualizace/revize. Distributor. Trvalý identifikátor. URL. Velikost souboru (u velkých souborů²⁶). [Datum navštívení]. Vztahy.

Příklad citace dle ISO 690

eSpatial [software]. Dublin: eSpatial, c2021. eSpatial. www.espatial.com/company/about. [navštíveno 2021-03-22].

C. Geoprostorová data

Základní tvar ISO 690

Tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název*. Formát a typ zdroje. Systémové požadavky.²⁷ Název poskytovatele. Datum vydání. Distributor. Vztahy. Trvalý identifikátor. URL. Velikost souboru.

Příklad citace dle ISO 690

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *20210320-CZ0201-793124-DPB-XML-A.zip* [online datová sada].

26 Norma ISO 690:2021 (4. vyd) nespécifikuje, co je považováno za velký soubor. Příklady v příslušné sekci 7.15.4 začínají již od 1 MB.

27 Údaj je požadován, mají-li data specifické požadavky (např. na přečtení).

Státní zemědělský intervenční fond ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství ČR, URL: <http://eagri.cz/public/app/eagriapp/lpisdata/>. 2,2 MB. [navštíveno 2021-03-22].

D. Statická mapa na webové stránce

Základní tvar ISO 690

Tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název mapy / webové stránky*. Měřítko. *Název webového sídla* [online]. Vydání či verze. Požadavky na systém. Datum aktualizace/revize. Distributor. Trvalý identifikátor. Archivní URL (je-li využito). Datum a čas archivace. URL. Vztahy. [Datum navštívení].

Příklad citace dle ISO 690

BAREŠ, Ladislav. *1 Výkres základního členění území – ÚP Bohy*. Měřítko 1 : 5 000. Bohy: oficiální stránky obce [online]. Galileo Corporation. URL: http://www.bohy.cz/e_download.php?file=data/editor/138cs_3.pdf&original=Bohy_201802_1.pdf. [navštíveno 2021-08-19].

E. Interaktivní mapa vytvořená na webových stránkách

Základní tvar ISO 690

Tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název mapy / webové stránky*. Použité vrstvy. Měřítko. Jméno osoby, která vygenerovala mapu; za použití *Název webových stránek* [online]. *Název webového sídla* [online]. Vydání či verze. Požadavky na systém. Datum aktualizace/revize. Distributor. Trvalý identifikátor. Archivní URL (je-li využito). Datum a čas archivace. URL. Vztahy. [Datum navštívení].

Příklady citací dle ISO 690

SPRÁVA INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ MĚSTA PLZNĚ. *Plán města*. Orientace, Územní členění, Katastrální mapa, Technická mapa, Územní plánování, Užitečné vrstvy. Měřítko 1 : 125 484; za použití mapového aplikačního serveru *Marushka* [online]. Mapový portál města Plzně. [online]. URL: <http://gis.plzen.eu/uzemnisprava/>. [navštíveno 2021-03-22].

HARVARD UNIVERSITY. *Language Families of Western Africa*. Použité vrstvy: 2001 Language Families a 2008 Administrative Boundaries. Měřítko neuvedeno. Mapu vytvořil Frank Johnson; za použití *AfricaMap* [online]. URL: <http://cga-3.hmdc.harvard.edu/africamap/>. [navštíveno 2021-03-22].

F. Mapy v reálném čase na webových stránkách

Základní tvar ISO 690

Tvůrce [Identifikátor tvůrce]. *Název mapy*. Datum a čas vytvoření, pokud je znám. Měřítko nebo rozlišení. *Název celého dokumentu nebo stránky* [online]. Název webového sídla [online]. Datum aktualizace/revize. Trvalý identifikátor. URL. Vztahy. [Datum navštívení].

Příklady citací dle ISO 690

BLITZORDNUNG ORG. *Evropa*. 20. 03. 2012, 12:52 – 13:07 UTC. Měřítko neuvedeno. *LightningMaps.org: A community project with free lightning maps and apps* [online]. URL: http://www.lightningmaps.org/blitzortung/europe/index.php?bo_page=map&bo_showmap=0&lang=cz&bo_period=0.25. [navštíveno 2021-03-22, 13:10 UTC].

IR Satellite Cloud Temperature. January 2 2009, 15:36:20. Měřítko neuvedeno. *Weather.com Map Room* [online]. URL: http://www.weather.maps/maptype/satelliteusnational/usinfraredsatellite_large_animated.html. [navštíveno 2021-03-22, 15:40 CET].

Slovník pojmů

Řada z následujících definic pocházejí z *Glossary of Mapping, Charting, and Geodetic Terms* (3. vyd., Washington, DC.: Department of Defense, 1973) a *Maps for America* (3. vyd., Reston, Va.: USGS, 1987) od Morrise Thompsona.

Atlas: sbírka map svázaných dohromady nebo vydaných v knižním formátu.

Diagram: kresba mající za cíl něco vysvětlit, nikoli přímo znázornit.

Geoprostorová data: jakákoli data založená na poloze zemského povrchu či blízko zemského povrchu.

Glóbus: sférické znázornění Země nebo jiného kosmického tělesa.

Hydrografická mapa: mapa zobrazující hloubku vody, povahu dna, obrysy dna a pobřeží a přílivové proudy konkrétní mořské či mořské a přilehlé pevninské oblasti. Je označována také jako námořní mapa.

Interaktivní (či dynamická) mapa: mapa, kterou lze měnit na základě určitých parametrů nastavitelných na webové stránce.

Letecký snímek: jakákoli fotografie pořízená v průběhu letu ze vzduchu.

Mapa: grafické znázornění přírodních anebo člověkem vytvořených prvků na povrchu nebo pod povrchem Země či jiného kosmického tělesa, obvykle na rovinném povrchu a ve stanoveném měřítku. Jednotlivé prvky jsou umístěny co nejpřesněji, obvykle na základě referenčního souřadnicového systému.

Mapové edice: soubor mapových listů, majících obvykle stejné měřítko, kartografické parametry a určité společné označení od vydavatele. Mohou být identifikovány prostřednictvím jména, čísla či kombinace těchto údajů.

Mapový list: jednotlivá mapa nebo diagram jako samostatný dokument či jako součást edice.

Mapy v reálném čase: mapy, které využívají streamovaná data, a neustále či v předem definovaném intervalu se mění.

Námořní mapa: viz **Hydrografická mapa**.

Námořní/hvězdná mapa: mapa ke zvláštním účelům, obecně určena k námořní či letecké navigaci nebo pro jiné konkrétní účely, v níž jsou základní informace kombinovány s různými dalšími údaji důležitými pro její použití.

Ortofotomapa: fotomapa vytvořená ze souboru ortofotografií, tedy leteckých snímků, u nichž bylo upraveno zkreslení.

Planimetrická mapa: mapa zobrazující pouze vodorovné polohy reprezentovaných prvků; neukazuje reliéf.

Pohled z ptací perspektivy: obrazové znázornění scenérie nebo vyhlídky.

Profil: svislý řez zemským povrchem, podkladovými vrstvami či obojím, podél jakékoli pevné linie.

Průřez: reprezentace oblasti, jako by byla uříznuta v pravém úhlu k ose.

Rukopisná mapa: původní kresba mapy (sestavené či vytvořené z různých dat, např. z pozemního průzkumu nebo fotografií), nebo také mapa, která byla omezeným způsobem reprodukována, ale nebyla publikována (např. byla rozmnožena).

Řez: viz **Průřez**.

Satelitní data: data shromážděná ze satelitu prostřednictvím zařízení pro dálkový průzkum.

Satelitní snímek: snímek vytvořený ze satelitních dat.

Série leteckých snímků: letecké snímky pořízené během jednoho letu.

Statická mapa: mapa na webových stránkách, která nemůže být prostřednictvím webové stránky upravena.

Topografická mapa: mapa, která ukazuje vodorovnou a svislou polohu zobrazených prvků; od planimetrické mapy se liší tím, že navíc obsahuje reliéf v měřitelné podobě.

Vyvýšená reliéfní mapa: topografická mapa zformovaná do trojrozměrné podoby.

3D (trojrozměrný) model: obecná kategorie, která označuje jakoukoli trojrozměrnou reprezentaci objektu nebo geografické oblasti, modelované v jakékoli velikosti na jakémkoliv nosiči.

Použitá literatura

- BIERNÁTOVÁ, Olga a Jan SKÚPA [ORCID: 0000-0001-8033-9634], 2011. Bibliografické odkazy a citace dokumentů: dle ČSN ISO 690 (01 0197) platné od 1. dubna 2011. In: *Citace.com* [online]. Brno. Dostupné z: <http://www.citace.com/CSN-ISO-690.pdf>. [navštíveno 2021-03-25].
- GRIM, Tomáš [ISNI: 0000 0000 7891 2852], 2011. Kopie, reprodukce a faksimile starých map. *Geodetický a kartografický obzor*, roč. 57 (2011), č. 5. str. 116–118. ISSN 0016-7096.
- HERINK, Josef, 2016. *Zeměpis: metodické komentáře a úlohy ke standardům pro základní vzdělávání*. Národní ústav pro vzdělávání. ISBN 978-80-7481-173-9. Dostupné také z: https://clanky.rvp.cz/wpcontent/upload/prilohy/21315/metodicke_komentare_a_ulohy_je_standardum_zv_zemepis_geografie.pdf.
- HLINOVSKÝ, Martin [ISNI 0000 0000 5597 5658], 2017. *Monitorování městských aglomerací pomocí satelitních obrazových dat*. Diplomová práce. Vedoucí diplomové práce Stanislav Vítek. Praha: České vysoké učení technické, Fakulta elektrotechnická, Katedra radioelektroniky. Dostupné z: Core, <https://core.ac.uk/download/pdf/84832216.pdf>. [navštíveno 2021-04-30].
- HOLMAN, Lukáš, 2014. Prostorová data: verze 1.0. In: *Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra aplikované geoinformatiky a kartografie: Ke stažení*. [online]. Jan Kříž. Praha: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta. Dostupné z: <http://www.natur.cuni.cz/geografie/geoinformatika-kartografie/ke-stazeni/projekty/moderni-geoinformacni-metody-ve-vyuce-gis-a-kartografie/prostorova-data/>. [navštíveno 2021-04-29].
- HRUBÝ, Martin, 2006. *Geografické informační systémy (GIS): studijní opora*. Brno: Vysoké učení technické v Brně. Dostupné z: <http://perchta.fit.vutbr.cz/vyuka-gis/uploads/1/GIS-final2.pdf>. [navštíveno 2021-04-30].
- INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR STANDARDIZATION (ISO), 2021. ISO 690: 2021. *Information and documentation – Guidelines for bibliographic references and citations to information resources*. 4th ed. Geneva: International Organization for Standardization. 160 s. International Classification for Standards (ICS) 01.140.20 Information sciences.
- KOLLEN, Christine [ISNI: 0000 0001 0821 0334], Wangyal SHAWA [ORCID: 0000-0001-8282-0544] a Mary LARSGAARD [ISNI: 0000 0001 1000 4257]. *Cartographic citations: a style guide*. 2. vyd. Chicago: Map and Geography Round Table of the American Library

- Association, 2010. ISBN 978-0-8389-8556-4.
- MARKOVÁ, Pavla, Přemysl ŠTYCH, Josef BRŮNA, Hana SVOBODOVÁ a Vendula KŘIVÁNKOVÁ, 2018. *Mapování zemského pokryvu: metodika*. Praha: Vzdělávací centrum Tereza, z. ú. Dostupné z: http://www.globe-czech.cz/files/userfiles/materialy_ke_stazeni/VP_metodika_2018_4_mensi.pdf. [navštíveno 2021-04-29].
- POTUČKOVÁ, Markéta [ISNI: 0000 0000 5602 8652]. 2021-04-28. *Odpoověď: Prosba o pomoc při vysvětlení termínu*. E-mail [osobní komunikace].
- UNIVERSITY OF CHICAGO, 2017. *The Chicago Manual of Style: Online*. Webová stránka. Chicago: The University of Chicago Press. Dostupné z: <http://www.chicagomanualofstyle.org/home.html>. [navštíveno 2021-04-25].
- ÚŘAD PRO TECHNICKOU NORMALIZACI, METROLOGII A STÁTNÍ ZKUŠEBNICTVÍ, 2011. *Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů: ČSN ISO 690 (01 0197)*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. 40 s.
- WANNER, Michal [ISNI: 0000 0001 0994 4049], 2015. *Základní pravidla pro zpracování archiválií*. 2. opr. a rozš. vyd. Praha: Odbor archivní správy a spisové služby MV. ISBN 978-80-86466-78-1.
- ZATLOUKALOVÁ, Vlasta, 2020. Bibliografické citace specifických dokumentů podle normy ČSN ISO 690. In: *Web2.mendeleu.cz*. Brno: Mendelova univerzita v Brně. Dostupné z: http://web2.mendelu.cz/cp_944_navody/Navody/c/Citace_bibliograficke_spec_dokumentu.pdf. [navštíveno 2021-03-25]
- Základní pojmy*, 2021. In: Gisat s. r. o. Gisat.cz. Praha: Gisat s. r. o. Dostupné z: <http://www.gisat.cz/content/cz/druzicova-data/objednani-dat/zakladni-pojmy>. [navštíveno 2021-04-30].

Christine Kollenová, Wangyal Shawa, Mary Larsgaardová

Citování kartografických dokumentů

Chicagský styl a ISO 690

České vydání z anglického originálu *Cartographic citations: a style guide* připravily: Eva Novotná, Martina Musilová,

Michaela Alijonov Hametová, Sabina Jůnová

Grafická úprava a sazba: Alena Vocolková

Ilustrace použitá na titulní straně: Designed by katemangostar / Freepik

Vydaly Knihovna geografie, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy a Národní knihovna České republiky

Druhé přepracované vydání

První české vydání

Praha 2023